

УДК 811.111'42:394.25

Приходько А. М.¹, Корнієнко Л. В.²

¹ д-р філол. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-313м НУ «Запорізька політехніка»

ЛІМЕРИК ЯК ДИСКУРСИВНИЙ ЖАНР АНГЛОМОВНОЇ КАРНАВАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Лімерик (L) – етноспецифічний літературний жанр, характерний лише для англійської лінгвокультури. Сформувавшись приблизно у XVII ст. як форма усної народної творчості на території Ірландії та поширившись у такому своєму амплуа на всю Велику Британію, лімерик сьогодні являє собою короткоформатний віршований твір комічного, призначений для використання в карнавальній дискурсії [1, с. 7]. На відміну схожих з ним (за форматом і сміховим ефектом) російських частівок, лімерики є не чотирьох-, а п'ятирядковими віршами з особливою метрикою, де римуються перший, другий і п'ятий рядки, а також третій і четвертий (метричний алгоритм ААВВА).

Специфічна п'ятирядкова віршована структура лімериків є ключовим фактором їхньої впізнаваності. Він же відбиває їх когнітивну структуру, що задається «усіченим» фреймом, що складається із трьох слотів: «ХТО – ЩО РОБИТЬ – ЯК». у першому рядку говориться, хто такий герой вірша і звідки він, у другому – що він зробив, а далі – що з цього вийшло. Пор.:

<i>There was an Old Man of Dundee,</i>	<i>Один милий дідочок з Данді</i>
<i>Who frequented the top of a tree;</i>	<i>Соту ніч ночував на вербі.</i>
<i>When disturbed by the crows,</i>	<i>Ой закрикали круки!</i>
<i>He abruptly arose,</i>	<i>Взяв дід голову в руки</i>
<i>And exclaimed, 'I'll return to</i>	<i>Та як крикне: Вертаюсь в Данді!</i>
<i>Dundee.</i>	

У першому слоті ХТО (перший рядок Л) оголошується дійова особа – підмет, оформлений іменником або з іншим іменниковим означенням (*Old Man with a flute, Old Man with a beard, Old Man with a nose*), або з локальним означенням (*Old Lady of Chertsey, Old Man of Kilkenny an Old Man in a tree*), які проголошуються їх ідентифікаційними властивостями [2]. У ЩО-РОБИТЬ-слоті (2-й, 3-й, 4-й рядки) обігруються справи та вчинки дійової особи, зазвичай алогічні, абсурдні та чудернацькі. Цей слот є джерелом комічного, а ЯК-слот (5-й рядок Л) завершує оформлення комічного. В ньому міститься інформація про те, що все з цього вийшло.

Закорінений у слотах ХТО і ЩО РОБИТЬ, механізм продукування гумору в лімериках реалізується завдяки специфічному використанню певних стилістичних фігур, спрямованих на створення комічного ефекту. Часто автори лімериків вдаються до каламбурів, алітерації, фоносамантики та інших засобів мовної гри для досягнення жартівливого ефекту. Крім того, лімерики часто містять іронію та пародію на відомі теми чи літературні жанри [1, с. 16]. У такий спосіб лімерики виступають характерним представником гумористичного жанру, специфічно властивому лише англійській сміховій культурі.

Лінгвостилістичне аранжування лімериків у англomовному карнавальному дискурсі поєднує жанрові, стилістичні, лексичні, морфологічні та фоностилiстичні засоби. Разом вони сприяють створенню унікального гумористичного образу лімерика, який відрізняється своєрідністю та специфічністю в англійському мовному та культурному контексті [3, с. 112].

Уособлюючи гумор і комічність, лімерики можуть відтворювати певні культурні цінності, змінюючи їхню інтерпретацію крізь призму гротеску та карнавального світовідчуття. Дослідження лімериків відкриває багатocінний світ характерних ритмів, непередбачуваних кінцівок і виразного гумору. Цей жанр, викликаючи посмішки та роздуми, вражає своєю майстерністю та можливістю висловити ідеї у стислій, але яскравій формі. Лімерики стали не тільки засобом для розваг, але й важливим об'єктом вивчення для розуміння культурної спадщини та еволюції літературних жанрів. Поглиблене дослідження цієї

віршованої форми дозволить краще зрозуміти та оцінити вплив гумору на мову та сприйняття його суспільством.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Єременко Т. English Absurd Poetry. Limericks [Текст] / Т. Єременко. – Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2018. – 50 с.
2. Лір Е. Лімерики [Текст] / Е. Лір. – [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://lir.ramot.ru/limeriki.htm> (Дата звернення 10.04.23).
3. Rees G. The Mammoth Book of Limericks [Text] / G. Rees. – Philadelphia : Running Press, 2008. – 589 p.